

تعیین مراحل رسیدگی جنسی ماهی طلایی (*Carassius auratus*) و شاخص های رسیدگی آن

رعنا حق پرست^۱، بابک تیزکار^۲

^{*}Haghparast.1366@gmail.com

- ۱- باشگاه پژوهشگران و نخبگان، دانشگاه آزاد، واحد لاهیجان، لاهیجان، ایران
 ۲- بخش شیلات، مرکز تحقیقات، آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان گیلان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، رشت، ایران

چکیده

این تحقیق به منظور بررسی روند تولید مثل ماهی طلایی و نحوه رسیدگی جنسی تخمک‌ها در زمان رسیدگی مولدین ماده در مجتمع تکثیر و پرورش شهید دکتر یوسف پور به انجام رسید. به این منظور تعداد ۲۵۰ قطعه مولد ماده با وزن متوسط ۲۳/۷۴ گرم در حوضچه نگهداری شدند. ماهانه تعداد ۵۰ مولد ماده از حوضچه به طور تصادفی انتخاب و پس از توزین و اندازه‌گیری طول، وزن، وزن گناد و کبد مولدین ماده، میزان شاخص کبدی و گنادی مولدین تعیین گردید. در هر ماه از سه مولد نمونه بافت تخدمان تهیه گردید. از هر نمونه تخدمان از سه ناحیه جلو، وسط و عقب نمونه تهیه شد. نتایج نشان داد که در ماههای اولیه رسیدگی جنسی (آذر ماه) درصد فراوانی تخمک‌های مرحله یک و دو به نسبت تخمک‌های سه و چهار در ناحیه جلو بیشتر از ماه فروردین است. در تمامی ماههای در هر سه ناحیه جلو، وسط و عقب تخمک‌های مرحله سه و چهار مشاهده می‌شد. فراوانی تخمک‌های مرحله چهار با افزایش مرحله رسیدگی جنسی (فروردین) در ناحیه جلو تخدمان بیشتر از دو ناحیه دیگر بود.

کلمات کلیدی: رسیدگی جنسی، ماهی طلایی، تخدمان، شاخص های رسیدگی

مقدمه

شناخت ویژگی های زیستی و چرخه زندگی یک گونه بسیار اهمیت دارد (حسین زاده صاحفی و همکاران، ۱۳۸۰). Hara (۱۹۸۴) به روش هیستوشیمی به مطالعه ویتلوزنین و مشتقات آن در پروتئین های کیسه زرده ماهی چار (Salvelinus leucomaenis) پرداخت. مطالعات بافت شناسی بر چرخه تولید مثلی و رسیدگی جنسی تاسماهی سفید پرورشی (Acipenser transmontanus) توسط Doroshov و همکاران (۱۹۹۷)، مطالعه بر مراحل اولیه گنادوژنیز تاسماهی روسی (A. Gueldenstaedti) و Fedorov (۱۹۹۰) انجام پذیرفت.

رسیدگی جنسی ماهی طلایی

گنادوتروپین (GTH) مولکول های آزاد شده از هیپوفیز قدامی GTH1 و GTH2، ساختاری شبیه به FSH و LH tetrapod دارند. گنادوتروپین دوم در ماهی قرمز تحریک رشد گناد و استروئیدوژن، تخمک گذاری و آزادسازی اسپرم است. هورمون رشد همچنین دارای اقدامات گنادوتروپیک در ماهی می باشد که افزایش استروئیدوژن گناد است. محرك اصلی و تنظیم سیستم های GTH2 هورمون آزاد کننده گنادوتروپین (محرك تخمک گذاری (GnRH) و سلول های عصبی دوپامین در منطقه پریوپتیک هیپوتالاموس است Guitierrez et al., 1993; Maestro et al., 1997; Prrot, et al., 2000)

تحقیق حاضر به منظور تعیین ارتباط میان برخی خصوصیات گنادی، اندازه ماهی و شاخص کبدی طی دوره تولید مثل ماهی طلایی صورت پذیرفته است. هدف از مطالعه فوق، بررسی روند تولید مثلی و نحوه رسیدگی جنسی تخمک های ماهی طلایی و بررسی فراوانی تخمک های این ماهی طی ۵ ماه بوده است. چون این ماهی به دلیل اقتصادی و تحقیقی مهم است و همچنین علاوه ای از سراسر دنیا دارد و از آنجایی که تا کنون مطالعه ای بر روند تولید مثلی و فراوانی تخمک های طی رسیدگی جنسی در ایران صورت نگرفته است، مطالعه حاضر با هدف تعیین مراحل رسیدگی جنسی ماهی طلایی و تعیین فراوانی تخمک های در ماههای منتهی به فصل تخم ریزی برای اولین بار در ایران صورت گرفت. اطلاع از خصوصیات تولید مثلی نظیر شاخص های گنادی و کبدی و

ماهی قرمز (*Carassius auratus*) از خانواده کپور ماهیان (Cyprinidae) است و به لحاظ زیستی و تغذیه ای شبیه کپور (Vesogh and Cyprinus carpio) است (Mostageer, 1995) مولدین ماده ماهی طلایی در مناطق گرمسیری و در صورت وفور مواد غذایی در سن ۲ سالگی و نرها در یک سالگی بالغ می گردند (ایمانپور و کمالی، ۱۳۸۴). ماهی طلایی با فرهنگ و عقاید مردم در سراسر جهان عجین می شود و یک ماهی بسیار مهم به لحاظ اقتصادی و تحقیقی می باشد. تکثیر و پرورش این ماهی به منظور تأمین ماهی کوچک مورد نیاز سفره هفت سین نوروزی و نیز علاقه مندان به نگهداری آن در آکواریوم چندین سال است که رونق یافته و نیاز به آن هر سال بیشتر احساس می شود (عمادی، ۱۳۷۶). امروزه اهمیت سنجش تغییرات بیوشیمیایی و مطالعات بافت شناسی برای تعیین وضعیت فیزیولوژیک، به منظور ارتقاء راندمان تولید مثل در پرورش ماهیان به اثبات رسیده است (کریمی، ۱۳۹۰). مطالعات گسترده ای بر تغییر ساختار بافتی و مورفو لوژی تخدمان در ماهیان استخوانی طی روند اووزنیز توسط محققین مختلفی انجام شده است که می توان به مطالعه بر بافت شناسی لایه های مختلف تخمک ماهی ازون برون (Acipenser stellatus) کاظمی و همکاران (۱۳۸۲)، مطالعه تشریحی و بافت شناسی مراحل رسیدگی تخدمان در کیلکای معمولی (*Clupeonella delicatula*) در جنوب دریای خزر (منطقه بابلسر) توسط ابطحی و همکاران (۱۳۸۳)، بافت شناسی و مورفو لوژی تخدمان ماهی هامور معمولی (*Epinephelus coiodes*) در آبهای استان خوزستان (خليج فارس) توسط عباسی و همکاران (۱۳۸۴) اشاره کرد. بررسی رشد و نمو و تغییراتی را که در مراحل رشد متحمل می شود، شناخت و نیز می توان متوجه شد که از نظر تکاملی در چه جایگاهی قرار دارد که برای تکثیر و پرورش و اصلاح نژاد از آن الگو گرفت. در حال حاضر، مطالعات بافت شناسی در مورد بسیاری از پدیده های زیستی آبزیان نظیر تولید مثل به ابداع روش های نوین و موثر در جهت افزایش توان بهره وری از مولدین، افزایش تولید بچه ماهی و در نهایت راندمان بالاتر تکثیر و پرورش ماهیان می شود. تعیین دوره تخم ریزی و اوج تخم ریزی در ارزیابی و بهره برداری از ماهیان،

استفاده گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار Excel و Spss19 استفاده شد.

تعیین زمان رسیدگی جنسی برای رسیدن به یک برنامه موفق تکثیر و پرورش ماهیان موثر خواهد بود.

نتایج

نتایج حاصله از مقدار شاخص کبدی و گنادی نشان داد که مقدار شاخص گنادی همزمان با کاهش شاخص کبدی در ماههای آذر تا فروردین، افزایش یافت. شدت این افزایش از دی ماه آغاز گردید (جدول ۱).

جدول ۱: میزان شاخص کبدی و گنادی در ماههای مختلف

GSI	HIS	ماه
۵/۴۳	۲/۷۹	آذر
۵/۰۴	۲/۶۰	دی
۷/۶۰	۳/۳۸	بهمن
۷/۸۶	۳/۱۵	اسفند
۹/۴۱	۲/۸۱	فروردین

فراوانی تخمک‌ها در آذر ماه

نتایج آزمون خی تو نشان داد که پراکنش تخمک‌های مختلف در ناحیه جلوی تخدمان در آذر ماه یکنواخت نبود و فراوانی تخمک‌های مختلف برابر نمی‌باشد. فراوانی تخمک‌ها در دی ماه: درصد تخمک‌های مرحله ۱ الی ۴ رسیدگی در ناحیه جلوی تخدمان اختلاف معنی‌داری با یکدیگر دارند ($p \leq 0.05$). در همین زمان در ناحیه وسط تخدمان نیز بین فراوانی تخمک‌ها مختلف (به لحاظ رسیدگی جنسی) اختلاف معنی‌داری مشاهده شد (جدول ۲).

فراوانی تخمک‌ها در بهمن ماه

آزمون خی تو نشان داد که در ناحیه جلوی تخدمان در بهمن ماه، فراوانی تخمک‌های مختلف به لحاظ رسیدگی جنسی، اختلاف معنی‌دار است ($p \leq 0.05$). در این ناحیه بیشترین درصد فراوانی مربوط به تخمک‌های مرحله چهار رسیدگی بود.

فراوانی تخمک‌ها در اسفند ماه

نتایج مشاهدات ناحیه جلوی تخدمان در این ماه نشان می‌دهد که فراوانی تخمک‌های مرحله چهار رسیدگی جنسی در بیشترین فراوانی قرار داشتند.

مواد و روش کار

به منظور بهبود شرایط کیفی محل نگهداری مولдин روزانه ۵۰ درصد آب مخزن تعویض می‌گردید. مولдин به مدت ۵ ماه با غذای فوق تغذیه شدند. در هر ماه تعداد ۵۰ عدد ماهی به طور تصادفی از مخزن صید شدند و پس از اندازه‌گیری طول و وزن، وزن کبد و گناد آنها با ترازوی دقیق ۰/۰۱ گرم اندازه‌گیری شد. با تعیین وزن کبد و گناد مولдин ماده شاخص کبدی (HIS) و گنادی (GSI) آنها تعیین شد. به منظور بررسی تغییرات وضعیت گناد در مولдин ماده از تخدمان مولдин ماده نمونه‌برداری گردید. تخدمان از سمت جلو (ناحیه سری) به سمت عقب (ناحیه دمی) به سه قسمت تقسیم گردید و هر قسمت در یک ظرف حاوی بوئن نگهداری شد. از نمونه‌های تثبت شده به روش‌های معمول مقاطع Hung et al., 1990; Akhundov and Bafati تهیه شد (Fedorov, 1995).

$\times 100$ [وزن بدن (گرم) \div وزن گناد (گرم)] = شاخص گنادی (Mazzoni and Caramasehi, 1997)

$\times 100$ [وزن بدن (گرم) \div وزن کبد (گرم)] = شاخص کبدی (Malcolm, 1995)

نمونه‌های تهیه شده به روش ذیل آماده و عملیات برش‌های بافتی به شرح ذیل انجام گردید. برای تهیه اسلامیدهای بافتی، باید نمونه بافت‌ها را پس از فیکس کردن از مراحل آبگیری، شفافسازی، پارافینه کردن، قالبگیری، برش، رنگ‌آمیزی و مونته کردن عبور داد (Hung و همکاران، ۱۹۹۰، پوستی و ادیب مرادی، ۱۳۸۲). برای بدست آوردن فراوانی تخمک‌ها، لامهای رنگ‌آمیزی شده، زیر میکروسکوپ مشاهده شد و سپس شمارش تخمک‌های مراحل مختلف صورت گرفت و از آنها میانگین گرفته شد.

روش آماری

به منظور مقایسه درصد فراوانی تخمک‌های مختلف در بافت تخدمان مولдин از آزمون خی تو با درصد احتمال ۵ درصد

جدول ۲: درصد فراوانی تخمک های مختلف در نواحی سه گانه تخدمان در آذر و دی ماه

موقعیت تخدمان				ماه	
مرحله چهار(%)	مرحله سه(%)	مرحله دو(%)	مرحله یک(%)		
۳۳/۹۶	۱۶/۰۴	۱۶/۰۴	۳۳/۹۶	جلو	
۲۶/۷۰	۱۴/۳۶	۲۵/۰۰	۲۲/۹۴	آذر	وسط
%/۶۸	۱۶/۲۷	۴۳/۴۹	۲۴/۵۶		عقب
۲۷/۵	۶/۳	۱۴/۹	۵۱/۳	جلو	
۲۴/۳	۱۱/۹	۳۹/۹	۲۳/۹	دی	وسط
۳۹/۱	۱۱/۱	۲۵/۳	۲۴/۵		عقب

تخمک های مختلف در ناحیه وسط و عقب تخدمان در این ماه است ($p \geq 0.05$) (جدول ۳).

در ناحیه عقب تخدمان نیز فراوانی تخمک های مختلف دارای عدم یکنواختی بوده و بیشترین درصد فراوانی مربوط به مرحله چهار رسیدگی جنسی بود. این نتایج حاکی از عدم یکنواختی

جدول ۳ : درصد فراوانی تخمک های مختلف در نواحی سه گانه تخدمان در بهمن و اسفند ماه

موقعیت تخدمان				ماه	
مرحله چهار(%)	مرحله سه(%)	مرحله دو(%)	مرحله یک(%)		
۳۳/۹	۲۶/۵	۲۶/۵	۲۹/۷	جلو	
۲۶/۳	۴۹/۰	۴۹/۰	۱۱/۸	بهمن	وسط
۳۴/۶	۳۸/۸	۳۸/۸	۶/۲		عقب
۴۳/۱	۱۴/۳	۳۰/۶	۱۲/۰	جلو	
۴۵/۹	۱۷/۵	۲۷/۸	۸/۸	اسفند	وسط
۴۲/۹	۱۵/۴	۲۱/۲	۲۰/۵		عقب

مقایسه تخدمان در آذر ماه و فروردین ماه

مقایسه پراکنده تخمک ها در نواحی مختلف تخدمان (جلو، وسط و عقب) نشان از عدم یکنواختی پراکنش تخمک های مختلف در نواحی مختلف تخدمان در ماه های آذر و فروردین بود. نتایج نشان داد که اختلاف معنی داری بین میزان یکنواختی تخمک های مختلف در ناحیه جلو تخدمان در ماه های آذر و فروردین وجود دارد ($p \leq 0.05$) (جدول ۵).

فراوانی تخمک ها در فروردین ماه

نتایج بررسی تخمک های مولدین در سه ناحیه مورد بررسی در این ماه نشان داد که فراوانی تخمک های مختلف به لحاظ رسیدگی جنسی در ناحیه جلوی تخدمان با یکدیگر اختلاف معنی داری دارند ($p \leq 0.05$). به رغم اختلاف معنی دار درصد فراوانی تخمک ها در این ناحیه، شباهت زیادی بین درصد فراوانی تخمک ها در این دو ناحیه در ماه فروردین وجود داشت. همچنین نتایج نشان داد که بین ناحیه جلو و عقب تخدمان اختلاف معنی داری برای درصد فراوانی انواع تخمک وجود ندارد ($p > 0.05$) (جدول ۴).

جدول ۴: درصد فراوانی تخمک های مختلف در نواحی سه گانه تخدمان در فروردین ماه

مرحله رسیدگی تخمک				
مرحله چهار(%)	مرحله سه(%)	مرحله دو(%)	مرحله یک(%)	
۵۴/۶	۲/۲	۳۱/۰	۱۲/۲	جلو
۳۹/۴	۳/۹	۳۴/۵	۲۲/۲	وسط
۵۴/۳	۲/۹	۲۴/۴	۱۸/۴	عقب

جدول ۵: مقایسه درصد فراوانی تخمک های مختلف در ابتدا و انتهای دوره

مرحله رسیدگی					ماه	موقعیت تخدمان
مرحله چهار(%)	مرحله سه(%)	مرحله دو(%)	مرحله یک(%)			
۹۶/۳۳	۱۶/۰۴	۱۶/۰۴	۳۳/۹۶	آذر		
۶۱/۵۴	۲/۲۱	۳۱/۰۰	۱۲/۱۸	فروردین	جلو	
۳۶/۷۰	۱۴/۳۶	۲۵/۰۰	۲۳/۹۴	آذر		
۳۹/۴۳	۳/۹۲	۳۴/۴۶	۲۲/۱۹	فروردین	وسط	
۱۵/۶۸	۱۶/۲۷	۴۳/۴۹	۲۴/۵۶	آذر		
۵۴/۳۱	۲/۸۷	۲۴/۴۳	۱۸/۳۹	فروردین	عقب	

تخم ریزی و رسیدگی بیشتر تخدمان، درصد فراوانی تخمک های مرحله چهار در سه ناحیه مورد بررسی تخدمان به یک اندازه افزایش یافت. برای تعیین الگوی رسیدگی جنسی، شاخص گنادی در طی ۵ ماه محاسبه گردید و زمانیکه این شاخص به بیشترین مقدار خود می رسد و شاخص کبدی کاهش می یابد اوج رسیدگی و فصل تخم ریزی است. با نزدیک شدن به زمان تخم ریزی شاخص کبدی کاهش یافت که با تحقیقی که ذیبیحی و همکاران (۱۳۸۲) بر روی ماهی هامون (*Schizothorax zarudyi*) انجام دادند مطابقت دارد.

مقدار HIS در ماهیان، قبل از تخم ریزی و کمی قبل از

افزایش GSI افزایش می یابد (عریان و همکاران، ۱۳۷۶).

بر اساس نتایج بدست آمده با نزدیک شدن به زمان تخم ریزی Risso (۱۸۱۰) بررسی بافت شناسی تخدمان ماهی کفال دریایی خزر (*Liza auratus*)، و Bloch و همکاران (۱۸۰۱) روی تخدمان ماهی شوریده (*Otolithes rubber*) نتایج مشابه مشاهده کردند. در مقایسه بین ماه های آذر و فروردین که شروع و پایان رسیدگی جنسی تخدمان می باشد نتایج در ناحیه جلوی تخدمان درصد فراوانی تخمک های مرحله چهار

بحث و نتیجه گیری

با توجه به مطالعه انجام شده، همانطور که انتظار می رفت بالاترین شاخص گنادی در فروردین ماه دیده شد و هم زمان با افزایش روند شاخص گنادی در ماه های آذر تا فروردین نیز روند نزولی داشت. به نحوی که در فروردین ماه حداقل شاخص کبدی مشاهده شد. مطالعه نسبت وزنی گناد به وزن کل ماهی (GSI) می تواند به عنوان شاخص تخم ریزی ماهی مطرح گردد (حسین زاده صحافی و همکاران، ۱۳۸۰) و این تغییرات در ماهیان ماده بیشتر است (عریان و همکاران، ۱۳۷۶).

در ماه اول نمونه برداری (آذرماه)، ناحیه جلوی تخدمان نسبت به وسط و عقب بیشترین تخمک های مرحله یک را دارا بود ولی در همین زمان تخمک های مرحله چهار در ناحیه جلو، وسط و عقب مشاهده شد. در فروردین ماه درصد فراوانی تخمک های مرحله چهار در ناحیه جلو و عقب تخدمان اختلاف معنی داری را نشان نداد ولی درصد فراوانی تخمک های مرحله یک و دو در ناحیه جلو تخدمان به مراتب بیشتر از ناحیه وسط و عقب تخدمان بود. با نزدیک شدن به زمان

- خلیفی، خ.، سلامات، ن.، موحدی‌نیا، ع.، سلاطی، ۱۳۹۳. بررسی ساختار بافتی گناد کفشک راستگرد (*Euryglossa orientalis*) خلیج فارس. مجله علوم و فنون دریایی دوره ۱۳۹۰، شماره ۴، سال ۱۳۹۳.
- ذبیحی، م.، پور کاظمی، م.، کاظمی، ر.، کمالی، ا.، ۱۳۸۲. تعیین زمان تخم ریزی و تغییرات چرخه تولید مثلی هامون ماهی (*Schizothorax zarudnyi*) بر مبنای شاخص وزنی گناد، شاخص وزنی کبد و شاخص چاقی. مجله علمی شیلات ایران، سال دوازدهم، شماره ۴، صفحات ۴۱-۵۶.
- عباسی، ف.، عربان، ش.، متین فر، ع.، ۱۳۸۴. بافت شناسی و مورفولوژی تخمدان ماهی هامون (Epinephelus coiodes) در آبهای استان خوزستان. خلیج فارس. پژوهش و سازندگی در امور دام و آبزیان. شماره ۶۶. ص. ۶۸-۷۴.
- عربان، ش.، پریور، ک.، یکرنتگیان، ع.، حسین زاده صحافی، ۱۳۷۶. تعیین زمان تخم ریزی و تغییرات سیکل تولید مثلی ماهی یال اسبی گونه *Trichiurus lepturus* بر مبنای شاخص های Gonadosomatic و Hepatosomatic. مجله علمی شیلات ایران، سال ششم، ص. ۶۳-۷۴.
- عمادی، ح.، ۱۳۷۶. تکثیر و پرورش ماهی طلایی در استخراهای خاکی. ماهنامه آبزیان، شماره ۱۱. ص. ۱-۶.
- کاظمی، ر.، بهمنی، م.، رومانوف، آ.، ۱۳۸۲. بافت شناسی لایه های مختلف تخمک ماهی ازون برون (*Acipenser stellatus*). مجله علمی شیلات ایران. سال دوازدهم. شماره ۱۰۲. ص. ۹۳-۱۰۲.
- کریمی، ش.، ۱۳۹۰. تغییرات هورمون های استروئیدی جنسی و بافت شناسی گناد در طول چرخه تولید مثلی ماهی پایان نامه (*Acanthopagrus latus*). شانک زرده باله کارشناسی ارشد شیلات. دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر. دانشکده منابع طبیعی. ۶۵. ص.

در فروردین ماه به شدت افزایش یافت (نسبت به آذر ماه) که با تحقیقی که ذبیحی و همکاران (۱۳۸۲) بر روی ماهی هامون (Schizothorax zarudnyi) انجام دادند مطابقت دارد، همچنانی در مطالعه ای که توسط خلیفی و همکاران (۱۳۹۳) بر روی کفشک ماهی راستگرد (*Euryglossa orientalis*) انجام شد نشان داد که شاخص گنادوسوماتیک در ماده در فصل تولید مثل به طور معنی داری افزایش می یابد، مال اللهی و همکاران (۱۳۷۳) گزارش نمودند که بالاترین میزان شاخص گنادوسوماتیک ماهی شانک (*Acanthopagrus latus*) را در طول دوره تخم ریزی بیان کرد. در ناحیه عقب تخدمان در فروردین ماه مقدار تخمک های مرحله چهار اختلاف بسیار معنی داری با آذر ماه نشان می دهد و همچنان مقدار تخمک های مرحله سه در حداقل خود قرار دارد در نهایت می توان چنین نتیجه گرفت که هر سه ناحیه تخدمان (جلو، وسط و عقب) در تمامی ماه ها در حین رسیدگی جنسی تخدمان دارای تخمک های با درجه رسیدگی متفاوت هستند و در این بین ناحیه عقب در فصل تخم‌ریزی درصد بیشتری از تخمک های رسیده را داراست.

منابع

- ابطحی، ب.، تقیوی جلوه دار، ح.، یوسفیان، م.، فضلی، ح.، ۱۳۸۳. مطالعه تاریخی و بافت‌شناسی مراحل رسیدگی تخدمان در کیلکای معمولی (*Clupeonella delicatula*) جنوب دریای خزر(منطقه بابلسر). پژوهش و سازندگی در امور دام و آبزیان. شماره ۶۳. ص. ۴۷-۵۴.
- ایمانپور، م.، و کمالی، ا.، ۱۳۸۴. بررسی تکثیر و پرورش لاروهای ماهی قرمز (*Carassus auratus*) توسط HCG پوستی، ا.، و ادبیب مرادی، م.، ۱۳۸۲. بافت شناسی مقایسه ای و هیستوتکنیک. انتشارات دانشگاه تهران. چاپ پنجم شماره . ص. ۶۱۰.
- حسین زاده صحافی، ه.، سلطانی، م.، دادر، ف.، ۱۳۸۰. زیست شناسی تولید مثل ماهی شورت (*Sillago sihama*) در خلیج فارس، مجله علمی شیلات ایران، ۵۴-۵۴. ص. ۳۷-۱۰.

- (*Salivelinus leucomaenis*): Bull. Fac. Fish. Hokkaido Univ. 35: 144–153
- Hung, S.S.O., Groff, J.M., Lutes, P.B. and Kofifiynn-Aikins, F., 1990.** Hepatic and intestinal histology of juvenile white sturgeon fed different carbohydrates. *Aquaculture*, 87, 349-360.
- Maestro M.A., Planas, J.V., Moriyama, S., Gutierrez, J., Planas, J. and Swanson, P., 1997.** Ovarian receptors insulin and insulin-like growth factor I (IGF-I) and effects of IGF-I on steroid production by isolated follicular layers of the preovulatory coho salmon ovarian follicle. *Gen. Comp. Endocrinol.* 106, 189-201.
- Malcolm, J., 1995.** Environmental biology of fishes. Chapman and Hall, pp.323-341.
- Mazzoni, R. and E.P. Caramaschi, 1997.** Spawning season, ovarian development and fecundity of *Hypostomus affinis* (Osteichthyes, Loricariidae). *Rev. Brasil. Biol.* 57:455-462.
- Perrot, V., Moiseeva, E.B., Gozes, Y., Chan, S.J. and Funken Stein, B., 2000.** Insulin-like growth factor receptors and their ligands in gonads of a hermaphroditic species, the gilthead seabream, *Sparus aurata*: expression and cellular localization. *Biol. Reprod.*, 63, 229-241.
- Risso, A., 1810.** Ichthyologie de Nice ou histoire naturelle des poissons du département des Alpes-Maritimes. Schoell, Paris.
- Vesogh, Gh.H. and Mostageer, B., 1995.** Fresh water fish. Press Tehran University. 317P.
- مال اللهی. گزارش نهایی پژوهش بررسی تغییرات هورمون های تولید مثلی در ماهی شانک. مرکز تحقیقات شیلاتی خلیج فارس، بوشهر. ۴۷ ص.
- Akhundov, M.M. and Fedorov, K.Ye., 1990.** Early Gameto and Gonadogenesis in sturgeon. *J. of Russia Ichthyology*, 30 (6), 963-973.
- Akhundov, M.M. and Fedorov, K.Ye., 1995.** Effect of exogenous estradiol on ovarian development in juvenile starlet (*Acipenser ruthenus*). *Journal of Ichthyology*, 33(3), pp.109-120.
- Bloch, Marcus E. and Schneider, J. G., 1801.** Systema ichthyologiae iconibus cx illustratum. Post obitum auctoris opus inchoatum absolvit, correxit, interpolavit Jo. Gottlob Schneider, Saxo. Sanderiano Commissum, Berolini [= Berlin]: i-lx, 1-584, pls. 1-110.
- Doroshov, S.I., Moberg, G.P. and Van Eenennaam, J.P., 1997.** Observations on the reproductive cycle of cultured white sturgeon *Acipenser transmontanus*. *Environmental Biology of Fishes*, 48, 265-278.
- Guitierrez, J., Parrizas, M., Carneiro, N., Maestro, J.L., Maestro, M.A. and Planas, J., 1993.** Insulin and IGF-receptors and tyrosine kinase activity in carp ovaries: Changes with reproductive cycle. *Fish Physiol. Biochem.*, 11, 247-254.
- Hara A, Matsubara T, Sancyashi M and Takano K 1984 vitellogenin and its derivatives in egg yolk proteins of white-spotted char

Determine the stages of sexual of the goldfish (*Carassius auratus*) and indexes sexual puberty**Haghparast R.^{1*}; Tizakar B.²**^{*}Haghparast.1366@gmail.com**Abstract**

This research was conducted to investigate the production process of goldfish and sexual maturity of oocytes at the time handling of breed. In the mosquito breeding complex, Dr. Yusefpour was take. For this purpose, 250 number female mature with middle weighs 23.74g in fiber glass tank $2*2*0.45\text{m}^2$, for 5 month hold and they were fed with base diet of carp. Replaced tank water 50 percent daily. Monthly, 25 female breed from tank selected randomly and after weighing and measure the length, gonad and liver weigh, liver and gonadotropic index were determined. Each month, three ovarian tissue samples were prepared and, after the dehydration and clarification stages, the coloring was carried out on samples. Of each sample ovary was prepared the three areas, front, center and behind. The results showed that in the early months of sexual (December), a percentage of oocytes stage One and Two in compared to the oocytes of three and four than (April). In all months in each three area front, center and behind oocytes were seen in stages three and four. The frequency of oocytes in stage four increased with increasing of sexually stage (April), increased in the ovary front.

Keyword: Sexual, Ovary, Goldfish, Reproduction